

EDUSKUNNAN VASTAUS 50/2005 vp

Hallituksen esitys eräiden ydinvastuualalla tehtyjen kansainvälisten pöytäkirjojen hyväksymisestä sekä laeiksi näiden pöytäkirjojen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja ydinvastuulain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä eräiden ydinvastuualalla tehtyjen kansainvälisten pöytäkirjojen hyväksymisestä sekä laeiksi näiden pöytäkirjojen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja ydinvastuulain muuttamisesta (HE 2/2005 vp).

Valiokuntakäsittely

Talousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (TaVM 8/2005 vp).

Päätös

Eduskunta on

hyväksynyt vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla Pariisissa 29 päivänä heinäkuuta 1960 tehtyä, 28 päivänä tam-

mikuuta 1964 tehdyllä lisäpöytäkirjalla ja 16 päivänä marraskuuta 1982 tehdyllä pöytäkirjalla muutettua yleissopimusta muuttavan Pariisissa 12 päivänä helmikuuta 2004 tehdyn pöytäkirjan, siltä osin kuin se kuuluu Suomen toimivaltaan,

sekä vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla 29 päivänä heinäkuuta 1960 tehtyä yleissopimusta täydentävää, 31 päivänä tammikuuta 1963 tehtyä, 28 päivänä tammikuuta 1964 tehdyllä lisäpöytäkirjalla ja 16 päivänä marraskuuta 1982 tehdyllä pöytäkirjalla muutettua lisäyleissopimusta muuttavan Pariisissa 12 päivänä helmikuuta 2004 tehdyn pöytäkirjan.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla Pariisissa 29 päivänä heinäkuuta 1960 tehtyä yleissopimusta muuttavan, Pariisissa 12 päivänä helmikuuta 2004 tehdyn pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla Pariisissa 29 päivänä heinäkuuta 1960 tehtyä, 28 päivänä tammikuuta 1964 tehdyllä lisäpöytä-

kirjalla ja 16 päivänä marraskuuta 1982 tehdyllä pöytäkirjalla muutettua yleissopimusta muuttavan, Pariisissa 12 päivänä helmikuuta 2004 tehdyn pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvat

määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin
Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasaval-
lan presidentin asetuksella.

Laki

vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla Pariisissa 29 päivänä heinäkuuta 1960 tehtyä yleissopimusta täydentävää, Brysselissä 31 päivänä tammikuuta 1963 tehtyä lisäyleissopimusta muuttavan, Pariisissa 12 päivänä helmikuuta 2004 tehdyn pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla Pariisissa 29 päivänä heinäkuuta 1960 tehtyä yleissopimusta täydentävää, Brysselissä 31 päivänä tammikuuta 1963 tehtyä, 28 päivänä tammikuuta 1964 tehdyllä lisäpöytäkirjalla ja 16 päivänä marraskuuta 1982 tehdyllä pöytäkirjalla muutettua lisäyleissopimusta muuttavan, Pariisissa 12 päivänä helmikuuta 2004 tehdyn pöy-

täkirjan lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasaval-
lan presidentin asetuksella.

Laki

ydivastuulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 8 päivänä kesäkuuta 1972 annetun ydivastuulain (484/1972) 24 ja 34 §, *muutetaan* 1—5 §, 7 §:n 1 momentti, 8 §:n 1 momentti, 12 §:n 2 momentti, 14 §, 15 §:n 1 ja 3 momentti, 15 a, 16 ja 18—21 §, 22 §:n 1 ja 2 momentti, 23, 29—33 ja 35 §, 36 §:n 2 momentti, 37 ja 38 § sekä 39 §:n 1 ja 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 § osaksi laeissa 820/1989 ja 588/1994, 3 §, 15 §:n 1 momentti ja 15 a § mainitussa laissa 820/1989, 4, 16 ja 32 § osaksi viimeksi mainitussa laissa, 15 §:n 3 momentti, 18 ja 38 § sekä 39 §:n 1 momentti mainitussa laissa 588/1994, 20, 23 ja 33 § osaksi laissa 89/1999 sekä 30 § osaksi laissa 128/1977, ja

lisätään 7 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

1 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *ydinpolttoaineella* halkeavaa ainetta, joka käsittää metallin, seoksen tai kemiallisen yhdisteen muodossa olevaa uraania tai plutoniumia;

2) *radioaktiivisella tuotteella* muuta kuin 1 kohdassa tarkoitettua radioaktiivista ainetta, jäte mukaanluettuna, joka ydinpolttoaineen valmistuksen tai käytön yhteydessä on säteilyllä tehty tai tullut radioaktiiviseksi;

3) *ydinaineella* ydinpolttoainetta, lukuun ottamatta luonnonuraania ja köyhdytettyä uraania, sekä radioaktiivista tuotetta, ei kuitenkaan radioisotoppeja, joita käytetään tai jotka ovat valmiita käytettäväksi teolliseen, kaupalliseen, maataloudelliseen, lääkinnälliseen, tieteelliseen tai opetukselliseen tarkoitukseen;

4) *ydinreaktorilla* laitosta, joka sisältää ydinpolttoainetta sillä tavoin, että siinä voi tapahtua ydinten halkeaminen itsestään jatkuvana ketjureaktiona ilman lisäneutronilähdettä;

5) *ydinlaitoksella*:

a) ydinreaktoria, lukuun ottamatta aluksessa tai muussa kuljetusvälineessä olevaa ja siinä voimanlähteenä käytettyä tai käytettäväksi tarkoitettua ydinreaktoria;

b) ydinainetta valmistavaa tai käsittelevää tehdasta;

c) ydinpolttoaineen isotoppeja erottavaa tehdasta;

d) säteilytetyn ydinpolttoaineen muokkausta suorittavaa tehdasta;

e) ydinaineen säilytyslaitosta, jos laitosta ei ole tarkoitettu vain tilapäiseen varastointiin aineen kuljetuksen aikana;

f) sellaista edellä tarkoitettua ydinreaktoria, tehdasta tai säilytyslaitosta, jota ollaan poistamassa käytöstä;

6) *laitoksen sijaintimaalla* sitä sopimusvaltiota, jonka alueella ydinlaitos sijaitsee tai, jos laitos ei sijaitse minkään valtion alueella, sitä sopimusvaltiota, joka käyttää laitosta tai on sen hyväksynyt;

7) *ydinlaitoksen haltijalla* Suomessa olevan laitoksen osalta sitä, jolla on säädetty lupa ydinlaitoksen hallintaa tai käyttöä varten taikka joka muutoin hallitsee tai käyttää laitosta, sekä valta-

kunnan ulkopuolella olevan laitoksen osalta sitä, jota on pidettävä laitoksen haltijana sen sijaintimaan lainsäädännön mukaan;

8) *ydinvahingolla* vahinkoa, joka on aiheutunut ydinlaitoksessa olevan säteilylähteen ionisoivasta säteilystä, ydinlaitoksessa olevan ydinpolttoaineen, radioaktiivisen tuotteen tai jätteen ionisoivasta säteilystä taikka ydinlaitoksesta peräisin olevan tai ydinlaitokseen kuljetettavan ydinaineen tai 8 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla kuljetettavan ydinaineen ionisoivasta säteilystä;

9) *ydintapahtumalla* jokaista ydinvahingon aiheuttanutta tapahtumaa tai samasta alkulähteestä johtunutta tapahtumasarjaa;

10) *Pariisin yleissopimuksella* Pariisissa 29 päivänä heinäkuuta 1960 tehtyä, vahingonkorvausvastuuta ydinvoiman alalla koskevaa yleissopimusta, jota on muutettu 28 päivänä tammikuuta 1964 tehdyllä lisäpöytäkirjalla ja 16 päivänä marraskuuta 1982 tehdyllä pöytäkirjalla, tai sanottua yleissopimusta muutettuna mainituilla pöytäkirjoilla ja Pariisissa 12 päivänä helmikuuta 2004 tehdyllä pöytäkirjalla;

11) *lisäyleissopimuksella* Brysselissä 31 päivänä tammikuuta 1963 tehtyä, 28 päivänä tammikuuta 1964 tehdyllä lisäpöytäkirjalla ja 16 päivänä marraskuuta 1982 tehdyllä pöytäkirjalla sekä Pariisissa 12 päivänä helmikuuta 2004 tehdyllä pöytäkirjalla muutettua Pariisin yleissopimuksen lisäyleissopimusta;

12) *Wienin yleissopimuksella* Wienissä 21 päivänä toukokuuta 1963 tehtyä yleissopimusta korvausvastuusta ydinvahinkojen alalla, tai sanottua yleissopimusta muutettuna Wienissä 12 päivänä syyskuuta 1997 tehdyllä pöytäkirjalla; sekä

13) *sopimusvaltiolla* valtiota, joka on liittynyt Pariisin yleissopimukseen, ja valtiota, joka on liittynyt Wienin yleissopimukseen sekä Wienissä 21 päivänä syyskuuta 1988 tehtyyn Wienin ja Pariisin yleissopimusten soveltamista koskevaan yhteispöytäkirjaan.

2 §

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että tätä lakia ei sovelleta ydinpolttoaineisiin tai

radioaktiivisiin tuotteisiin, joihin liittyvä ydinvahingon vaara on vähäinen niiden pienen määrän, matalan rikastusasteen tai vähäisen radioaktiivisuuden vuoksi, taikka ydinlaitoksiin, joissa on ainoastaan tällaisia ydinaineita.

3 §

Saman haltijan kahta tai useampaa samalla laitosalueella Suomessa sijaitsevaa ydinlaitosta on pidettävä tätä lakia sovellettaessa yhtenä laitoksena yhdessä saman haltijan samalla laitosalueella sijaitsevien muiden tilojen kanssa, joissa säilytetään ydinainetta.

4 §

Suomessa sijaitsevan ydinlaitoksen haltija on vastuussa ydinvahingosta tämän lain mukaisesti, jos ydinvahinko on syntynyt Suomen tai muun sopimusvaltion täysivaltaisuuteen tai kansainvälisen oikeuden mukaiseen lainkäyttövaltaan kuuluvalla alueella taikka sellaisen valtion vastaavalla alueella, joka ei ole sopimusvaltio ja jonka alueella ei ole ydintapahtuman ajankohtana yhtään ydinlaitosta.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös mainitussa momentissa tarkoitettussa valtiossa rekisteröidyillä aluksella tai ilma-aluksella syntynyttä ydinvahinkoa edellyttäen, ettei alus tai ilma-alus ole vahingon syntyhetkellä sijainnut muun kuin 1 momentissa tai 5 §:ssä tarkoitettun valtion alueella.

Suomen ulkopuolella sijaitsevan ydinlaitoksen haltijan tässä laissa tarkoitettun vastuun enimmäismäärään ja alueelliseen ulottuvuuteen sovelletaan laitoksen sijaintimaan lakia.

5 §

Sen lisäksi, mitä 4 §:ssä säädetään, Suomessa sijaitsevan ydinlaitoksen haltija on vastuussa tämän lain mukaisesti myös ydinvahingosta, joka on syntynyt sellaisen valtion täysivaltaisuuteen tai kansainvälisen oikeuden mukaiseen lainkäyttövaltaan kuuluvalla alueella, joka ei ole sopimusvaltio ja jonka alueella on ydintapahtuman ajankohtana ydinlaitos, jos kyseisen valtion lainsäädäntö vastaa Pariisin yleissopimuksen peri-

aatteita. Sama koskee sellaisessa valtiossa rekisteröidyillä aluksella tai ilma-aluksella syntynyttä ydinvahinkoa edellyttäen, ettei alus tai ilma-alus ole vahingon syntyhetkellä sijainnut muun kuin 4 §:n 1 momentissa tai tässä momentissa tarkoitettun valtion alueella.

Suomessa sijaitsevan ydinlaitoksen haltijan vakuutuksesta suoritetaan tässä pykälässä tarkoitettua ydinvahingosta enintään niin suuri korvaus kuin kyseisen vieraan valtion lainsäädännön mukaan olisi suoritettava vastaavasta Suomessa syntyneestä ydinvahingosta.

7 §

Suomessa tai muussa sopimusvaltiossa olevasta ydinlaitoksesta tapahtuneen ydinaineen kuljetuksen aikana sattuneesta ydintapahtumasta aiheutuneen ydinvahingon on velvollinen korvaamaan tämän ydinlaitoksen haltija. Jos edellä tarkoitettu ydinaine on lähetetty muuhun valtioon kun sopimusvaltioon, on laitoksenhaltija vastuussa ydinvahingosta, joka aiheutuu ydintapahtumasta, joka on sattunut ennen kuin kuljetettava ydinaine on purettu kuljetusvälineestä, jolla se viedään mainittuun vieraaseen valtioon.

Tässä pykälässä tarkoitettuna kirjallisena sopimuksena ei pidetä Suomessa sijaitsevan ydinlaitoksen haltijan tekemää kirjallista sopimusta, jonka mukaan ydintapahtumasta aiheutuneen vahingon korvaa vastaanottavan ydinlaitoksen haltija, jos on ilmeistä, ettei kuljetettavilla ydinaineilla ole tämän ydinlaitoksen haltijalle välitöntä taloudellista merkitystä.

8 §

Jos ydinaine on lähetetty muusta valtiosta kuin sopimusvaltiosta Suomessa tai muussa sopimusvaltiossa sijaitsevaan ydinlaitokseen tämän laitoksenhaltijan kirjallisella suostumuksella, on laitoksenhaltija vastuussa ydinvahingoista, jotka aiheutuvat ydintapahtumasta, joka sattuu sen jälkeen kun kuljetettava ydinaine on lastattu kuljetusvälineeseen, jolla se tuodaan sanotusta vieraasta valtiosta.

12 §

Suomessa sijaitsevan ydinlaitoksen haltija ei kuitenkaan ole tämän lain mukaisesti vastuussa ydintapahtumasta, joka on suoranaisesti johtunut aseelliseen selkkaukseen, vihollisuuksiin, sisällissotaan tai kapinaan kuuluvasta toimesta. Muussa sopimusvaltiossa olevan ydinlaitoksen haltijan vastuusta edellä tarkoitetuissa tapauksissa on voimassa, mitä laitoksen sijaintimaan laissa säädetään.

14 §

Ydinvahingona on korvattava:

1) henkilö- tai esinevahinko vahingonkorvauslain (412/1974) 5 luvun ja 7 luvun 3 §:n mukaisesti;

2) sellainen taloudellinen vahinko, joka ei ole yhteydessä henkilö- tai esinevahinkoon, jos vahinko on aiheutunut ympäristön merkittävästä pilaantumisesta; sekä

3) ydintapahtuman seurauksena pilaantuneen ympäristön kohtuullisista ennallistamistoimenpiteistä aiheutuneet kustannukset edellyttäen, että ympäristön pilaantuminen on ollut vähäistä suurempaa.

Lisäksi on ydinvahingona korvattava kohtuullisista torjuntatoimenpiteistä aiheutuneet kustannukset ja tällaisista toimenpiteistä aiheutunut vahinko edellyttäen, että toimenpiteillä pyritään torjumaan 1 momentissa tarkoitettua vahinkoa ydintapahtuman jälkeen tai, sen estämättä, mitä 1 §:n 8 kohdassa säädetään, sellaisen tapahtuman jälkeen, joka aiheuttaa vakavan ja välittömän ydinvahingon uhan.

Jos vahinkoa kärsineen puolelta on tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta myötävaikutettu vahinkoon, voidaan vahingonkorvausta kohtuuden mukaan sovitella.

15 §

Tämän lain tai muussa sopimusvaltiossa voimassa olevan vastaavan lainsäädännön korvaussäännösten mukaista korvausta ydinvahingosta ei voida vaatia muulta kuin ydinlaitoksen haltijalta tai tämän vastuun varalta vakuutuksen myöntäneeltä vakuutusyhtiöltä.

Ydinvahingosta, jota tämän lain korvaussäännökset tai vastaavat muun sopimusvaltion lain säännökset eivät koske, ei saa vaatia korvausta Suomessa, jos ydinvahinko on aiheutunut aluksella tapahtuneen ydinaineiden kuljetuksen aikana sattuneesta ydintapahtumasta tai muutoin aluksen käyttämisestä ja jos ydinlaitoksen haltija tai käyttäjä on vastuussa vahingosta sellaisen valtion lain mukaan, joka olematta sopimusvaltio, on liittynyt Wienin yleissopimukseen, tai sellaisen muussa vieraassa valtiossa voimassa olevan, korvausvastuuta ydinvahingosta koskevan lainsäädännön mukaan, joka on kaikissa suhteissa vahingonkärsijöiden kannalta yhtä edullinen kuin Pariisin yleissopimus tai Wienin yleissopimus. Jos näissä tapauksissa ydinlaitoksen haltija tai käyttäjä on vastuussa ydinvahingosta, sovelletaan luonnollisen henkilön vastuusta tämän tahallaan aiheuttamasta ydinvahingosta tässä laissa säädetyn lisäksi, mitä luonnollisen henkilön vastuusta 12 §:ssä ja 13 §:n 1 momentissa tarkoitetuista ydinvahingoista sekä kuljetusvälineeseen kohdistuneesta vahingosta säädetään tässä laissa. Soveltamista ei estä se, ettei laitoksen haltija tai käyttäjä vastaa vahingosta sitä koskevan Wienin yleissopimuksen erityissäännöksen tai sellaista erityissäännöstä vastaavan tässä momentissa tarkoitetun vieraan valtion lain perusteella.

15 a §

Mitä 5 §:n 2 momentissa ja 15 §:ssä säädetään, ei sovelleta siltä osin kuin se olisi vastoin Suomea sitovien ydinaineiden kuljetusta koskevien kansainvälisten sopimusten velvoitteita tai sitä, mitä muualla laissa niiltä osin säädetään.

16 §

Sille, joka on Suomea sitovan ydinaineiden kuljetusta koskevan kansainvälisen sopimuksen tai sellaiseen sopimukseen perustuvien säännösten taikka vieraassa valtiossa voimassa olevan, sellaisen sopimuksen määräystä pääasiallisesti

vastaavan muun säännöksen perusteella joutunut suorittamaan korvausta ydinvahingon johdosta, siirtyy 4 ja 5 §:ssä säädetyn estämättä vahingonkärsijän oikeus tämän lain mukaan vastuussa olevaa ydinlaitoksen haltijaa vastaan. Jos korvaus johtuu ydinvahingosta, jota tarkoitetaan 5 §:ssä, on korvauksen suorittaneella oikeus vaatia suorittamansa korvaus takaisin ydinlaitoksen haltijalta sen estämättä, mitä 5 §:n 2 momentissa säädetään.

Tässä pykälässä säädettyä takautumisoikeutta ei ole sillä, joka on itse vastuussa vahingosta 21 §:n perusteella.

18 §

Suomessa sijaitsevan ydinlaitoksen haltijan tämän lain mukainen vastuu samasta ydintapahtumasta johtuneista, Suomessa syntyneistä ydinvahingoista on rajoittamaton.

Suomessa sijaitsevan ydinlaitoksen haltijan tämän lain mukaisen vastuun enimmäismäärä samasta ydintapahtumasta johtuneista, muualla kuin Suomessa syntyneistä ydinvahingoista, on 700 miljoonaa euroa.

Valtioneuvostolla on oikeus hakemuksesta määrätä yksittäistä ydinaineiden kuljetusta varten 2 momentissa tarkoitettua pienempi vastuun enimmäismäärä, jos kuljetettavana olevien ydinaineiden aiheuttamasta ydintapahtumasta johtuva vahingonvaara on vähäinen ottaen huomioon näiden ydinaineiden määrä ja laatu sekä kuljetuksen olosuhteet kokonaisuudessaan. Vastuun enimmäismäärää ei kuitenkaan voida määrätä pienemmäksi kuin 80 miljoonaa euroa. Tässä momentissa tarkoitettua enimmäismäärästä korvataan muita kuin kuljetusvälineeseen kohdistuneita ydinvahinkoja vähintään 80 miljoonaa euron määrältä.

Korvausmäärälle tuleva korko ja oikeudenkäyntikulujen korvaus eivät sisälly laitoksenhaltijan vastuun enimmäismäärään.

19 §

Jos kahden tai useamman ydinlaitoksen haltijat ovat vastuussa samasta ydinvahingosta, vastaavat nämä siitä omasta ja toistensa puolesta, kukin kuitenkin enintään tätä ydinlaitosta koske-

vaan vastuun enimmäismäärään asti. Jos vahinko on syntynyt kuljetettaessa useamman ydinlaitoksen haltijan ydinaineita samalla kuljetusvälineellä tai varastoitaessa kuljetuksen aikana niitä tilapäisesti samassa ydinlaitoksessa, on ydinlaitosten haltijoiden yhteisen vastuun enimmäismäärä se korkein määrä, joka on voimassa johonkin näistä laitoksista nähden.

Jos jokin 1 momentin mukaan vastuussa olevista ydinlaitoksista sijaitsee Suomessa, vastaa tämän ydinlaitoksen haltija Suomessa syntyneistä ydinvahingoista omasta puolestaan ilman vastuun rajoitusta.

Ydinlaitosten haltijoiden kesken jaetaan vastuu sen mukaan kuin kunkin laitoksen osuuteen vahingon syntymiseen ja muihin olosuhteisiin katsoen harkitaan kohtuulliseksi.

20 §

Jos Suomessa tai muussa sopimusvaltiossa sijaitsevan ydinlaitoksen haltijan vastuun enimmäismäärä tai 19 §:n 1 momentissa tarkoitettu yhteisen vastuun enimmäismäärä ei riitä kaikkien korvaukseen oikeutettujen kärsimien ydinvahinkojen täyteen hyvittämiseen, on vahingonkärsijöille laitoksenhaltijan vakuutuksesta suoritettavia korvauksia ja niille tulevia korkoja alennettava samassa suhteessa.

Jos sattuneen ydintapahtuman jälkeen on todennäköistä, että 1 momentin mukainen korvausten alentaminen osoittautuu tarpeelliseksi, on Vakuutusvalvontavirastolla oikeus määrätä, että korvauksena on toistaiseksi maksettava vain tietty osuus täydestä korvauksesta.

21 §

Ydinlaitoksen haltijalla on oikeus saada takaisin tämän lain tai muun sopimusvaltion vastaavan lainsäädännön mukaan suorittamansa korvaus luonnolliselta henkilöltä, joka on tahallaan aiheuttanut vahingon, tai siltä, joka on kirjallisella sopimuksella laitoksenhaltijan kanssa nimenomaan sitoutunut vastaamaan vahingosta. Laitoksenhaltijalla ei ole muutoin laajempaa oikeutta saada joltakin toiselta takaisin, mitä hän on suorittanut tämän lain tai muun sopimusvaltion vastaavan lainsäädännön nojalla, kuin mitä

edellä 17 §:n 2 momentissa ja 19 §:n 3 momentissa säädetään.

22 §

Sen, joka haluaa 6—10 tai 16 §:n nojalla vaa-
tia korvausta ydinlaitoksen haltijalta tai vakuu-
tuksenantajalta, joka on antanut vakuutuksen
laitoksenhaltijan vastuun varalta, on ilmoitetta-
va vaateensa laitoksenhaltijalle kolmen vuoden
kuluessa siitä päivästä, jolloin hän sai tiedon va-
hingosta ja siitä vastuussa olevasta tai hänen oli-
si kohtuullista huolellisuutta noudattaen pitänyt
saada sellainen tieto, taikka 16 §:n
1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa siitä
päivästä, jona korvausvaade häneen kohdistet-
tiin.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään,
kannevalta menetetään myös, jos korvauskan-
netta ydinlaitoksen haltijaa tai vakuutuksenanta-
jaa vastaan ei ole pantu vireille:

1) henkilövahingon osalta 30 vuoden kules-
sa siitä päivästä, jona ydintapahtuma sattui; ja

2) muun ydinvahingon osalta 10 vuoden ku-
luessa siitä päivästä, jona ydintapahtuma sattui.

23 §

Tämän lain tai muun sopimusvaltion vastaa-
van lainsäädännön mukaisen ydinvahingosta
johtuvan vastuun varalta tulee Suomessa olevan
ydinlaitoksen haltijalla olla Vakuutusvalvonta-
viraston hyväksymä vakuutus laitoksenhaltijan
18 §:n 1—3 momentissa tarkoitettua vastuun kat-
tamiseksi 18 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitet-
tuun enimmäismäärään saakka.

Vakuutus voidaan ottaa:

1) siten, että vakuutusmäärä kattaa jokaisesta
ydintapahtumasta aiheutuvan vastuun enim-
mäismäärän; tai

2) siten, että se kunakin hetkenä on laitosta
kohden voimassa enimmäismäärän suuruisena.

Edellä 6—8 §:ssä tarkoitettua kuljetuksen ai-
kana sattuneesta ydinvahingosta johtuvan vas-
tuun varalta voi vakuutus olla erillinen.

29 §

Jos se, jolla on oikeus saada vahingonkor-
vausta tämän lain tai muun sopimusvaltion vas-
taavan lainsäädännön nojalla Suomessa olevan
ydinlaitoksen haltijalta, näyttää, ettei hän ole
voinut saada tätä korvausta ydinlaitoksen haltij-
jan kanssa vakuutus sopimuksen tehneeltä va-
kuutuksenantajalta 18 §:n 2 momentissa tarkoi-
tetun vastuun enimmäismäärän rajoissa, makse-
taan siten saamatta jäänyt korvaus valtion va-
roista.

Valtion 1 momentin mukainen korvausvelvol-
lisuus päättyy, kun korvausta on suoritettu va-
kuutuksesta ja valtion varoista yhteensä
700 miljoonan euron määrä.

30 §

Jos Suomessa tai muussa lisäyleissopimuk-
seen liittyneessä valtiossa olevan rauhanomai-
siin tarkoituksiin käytettävän ydinlaitoksen hal-
tija on vastuussa ydinvahingosta Pariisin yleis-
sopimuksen mukaan ja Suomen tuomioistuimel-
la on 37 §:n mukaan oikeus tutkia vahingonkor-
vausvaade laitoksenhaltijaa vastaan, korvataan
ydinvahinko, siltä osin kuin se ylittää
700 miljoonan euron määrän, valtion varoista,
milloin ydinvahinko on syntynyt:

1) Suomessa tai muussa lisäyleissopimuk-
seen liittyneessä valtiossa;

2) Suomen tai muun lisäyleissopimukseen
liittyneen valtion aluemerren ulkopuolisilla meri-
alueilla tai niiden yläpuolella, ja ydinvahingon
kärsii Suomen tai muun lisäyleissopimukseen
liittyneen valtion kansalainen;

3) Suomen tai muun lisäyleissopimukseen
liittyneen valtion aluemerren ulkopuolisilla meri-
alueilla tai niiden yläpuolella aluksessa tai ilma-
aluksessa, joka on rekisteröity mainitussa val-
tiossa, tai mainitun valtion lainkäyttövaltaan
kuuluvalla keinotekoisella saarella, laitoksessa
tai rakennuksessa; tai

4) Suomen tai muun lisäyleissopimukseen
liittyneen valtion talousvyöhykkeellä tai sen ylä-
puolella taikka mainitun valtion mannerjalustal-
la, talousvyöhykkeen tai mannerjalustan luon-
nonvarojen hyödyntämisen tai tutkimuksen yh-
teydessä.

Sovellettaessa 1 momentin 2 ja 3 kohdan säännöksiä ei korvausta kuitenkaan suoriteta, jos ydinvahinko on syntynyt muun valtion kuin Suomen tai lisäyleissopimukseen liittyneen valtion aluemerellä tai sen yläpuolella.

Sovellettaessa 1 momenttia rinnastetaan lisäyleissopimukseen liittyneen valtion kansalaiseen sanottu valtio itse tai sen osa, julkis- tai yksityisoikeudellinen yhtiö, yhdistys, säätiö tahi muu yhteisö tai yhtymä, jolla on kotipaikka tai muutoin pysyvä toimipaikka sellaisessa valtiossa. Lisäyleissopimukseen liittyneen valtion kansalaisena pidetään myös henkilöä, jonka sellaisen valtion lain mukaan on katsottava vakinaisesti asuvan siinä valtiossa ja joka lisäyleissopimuksen mukaan korvausoikeuden suhteen rinnastetaan saman valtion kansalaiseen.

31 §

Valtion varoista 30 §:n mukaan suoritettava korvaus määrätään 12 §:n 1 momentissa, 13 ja 14 §:ssä sekä 18 §:n 4 momentissa säädettyjen perusteiden mukaisesti.

Edellä 16 §:ssä olevia säännöksiä takautumisoikeudesta ydinlaitoksen haltijaa vastaan sovelletaan vastaavasti oikeuteen saada valtiolta takaisin sellaisen ydinvahingon johdosta maksettu korvaus, josta suoritetaan korvausta 30 §:n mukaan valtion varoista.

32 §

Niiden korvausten yhteismäärien, jotka ydinlaitoksen haltija ja valtio suorittavat saman ydintapahtuman johdosta osaksi 6—15, 15 a, 16—22, 30 ja 31 §:n nojalla sekä osaksi lisäyleissopimuksen 15 artiklassa tarkoitetun lisäyleissopimukseen liittyneen valtion ja muun valtion välisen sopimuksen perusteella, enimmäismäärä on 1 500 miljoonaa euroa tai se tätä suurempi määrä, joka seuraa lisäyleissopimuksen 12 a artiklan soveltamisesta. Määrään ei lueta korkoa eikä korvausta oikeudenkäyntikuluista.

Jos se määrä, joka 1 momentin mukaan on käytettävissä valtion varoista suoritettavaa korvausta varten 30 ja 31 §:n mukaan, ei riitä ydinvahinkojen korvaamiseen, alennetaan valtion varoista suoritettavia korvauksia ja niille tulevia

korkoja samalla suhteellisella osalla. Tätä momenttia sovellettaessa noudatetaan vastaavasti, mitä 20 §:n 2 momentissa säädetään, kuitenkin niin, että siinä tarkoitetun määräyksen antaa Valtiokonttori.

33 §

Jos ydintapahtuma, jonka vahinkovaikutuksista Suomessa olevan ydinlaitoksen haltija on vastuussa, on aiheuttanut henkilövahingon Suomessa tai henkilövahingon Suomen kansalaiselle tämän oleskellessa muualla ja sellainen ydinvahinko on ilmennyt ennen kuin laitoksenhaltijan vastuu on 22 §:n tai muun sopimusvaltion lain vastaavan säännöksen nojalla lakannut, suoritetaan korvaus valtion varoista, vaikka siihen oikeutettu ei ole nostanut kannetta säädettyssä ajassa tai muutoin ryhtynyt toimenpiteisiin vanhentumisajan keskeyttämiseksi, jos hänellä on ollut siihen hyväksyttävä syy.

Jos muiden vahingonkärsijöiden osalta on määrätty korvausten alentamisesta 20 §:n 1 momentin nojalla tai valtion varoista suoritettavan korvauksen alentamisesta 32 §:n 2 momentin nojalla taikka muun sopimusvaltion lain vastaavien säännösten perusteella, on valtion varoista 1 momentin mukaan suoritettavaa korvausta alennettava samassa määrin. Vahingonkorvausvelvollisuus määräytyy muutoin samalla tavoin kuin, jos laitoksenhaltija olisi vastannut vahingosta. Korvausvaade on ilmoitettava 22 §:n 1 momentissa säädettyssä ajassa Valtiokonttorille.

35 §

Korvausta 29 tai 30 §:n mukaan ei suoriteta 12 §:n 2 momentissa tarkoitetun ydintapahtuman johdosta.

36 §

Määrä, jonka valtio on maksanut 30—32 §:n nojalla tai joka muutoin on suoritettu lisäyleissopimuksen määräysten perusteella ydintapahtuman johdosta, jonka vahinkovaikutuksista Suomessa olevan ydinlaitoksen haltija on vastuussa muun sopimusvaltion lain mukaan, voidaan vaa-

tia takaisin vain siltä, jota vastaan laitoksenhaltijalla on 21 §:n mukaisesti takautumisoikeus. Mitä tässä momentissa säädetään, sovelletaan myös korvaukseen, jonka valtio on maksanut 33 §:n nojalla.

37 §

Siitä, minkä valtion tuomioistuimilla on toimivalta tutkia tämän lain nojalla nostettu kanne, määrätään Pariisin yleissopimuksen 13 artiklassa, sellaisena kuin se on muutettuna 1 §:n 10 kohdassa tarkoitettuna, Pariisissa 12 päivänä helmikuuta 2004 tehdyllä pöytäkirjalla.

38 §

Kun suomalainen tuomioistuin on toimivaltainen tutkimaan tämän lain nojalla nostetun kanteen, toimivaltainen tuomioistuin on Helsingin käräjäoikeus.

39 §

Jos ydinvahingon korvaamista koskevassa asiassa on annettu tuomio toisessa sopimusvaltiossa ja sen maan tuomioistuimet ovat Pariisin tai Wienin yleissopimuksen mukaan oikeutettuja tutkimaan sen riitakysymyksen, jota tuomio koskee, pannaan tuomio, kun se on saanut lainvoiman ja voidaan panna täytäntöön siinä valtiossa, jossa se on annettu, hakemuksesta täytäntöön Suomessa tutkimatta uudelleen sitä asiaa, joka tuomiolla on ratkaistu. Tämä ei sisällä velvollisuutta panna täytäntöön ulkomaista tuomio-

ta, jos ydinlaitoksen haltijaa koskeva vastuun enimmäismäärä siten ylitettäisiin.

Täytäntöönpanoa on haettava Helsingin hovioikeudelta ja hakemukseen on liitettävä:

1) tuomio alkuperäisenä tai asianomaisen viranomaisen oikeaksi todistamana jäljennöksenä;

2) sen valtion, jossa tuomio on annettu, asianomaisen viranomaisen antama selitys siitä, että tuomio koskee Pariisin yleissopimuksessa tai Wienin yleissopimuksessa tarkoitettua korvausta sekä että se on saanut lainvoiman ja se voidaan panna täytäntöön sanotussa valtiossa; sekä

3) jos edellä mainitut asiakirjat on laadittu muulla kielellä kuin suomeksi tai ruotsiksi, viran puolesta oikeaksi todistettu suomennos tai ruotsinnoista.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Toimivaltainen tuomioistuin Suomen ja sellaisen muun sopimusvaltion välillä, joka on allekirjoittanut tämän lain 1 §:n 10 kohdassa tarkoitettua, Pariisissa 12 päivänä helmikuuta 2004 tehdyn pöytäkirjan, mutta ei ole hyväksynyt sitä tai liittynyt siihen, määräytyy kuitenkin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen sanamuodon perusteella. Edellä tarkoitettuun sopimusvaltioon sovelletaan myös tällä lailla kumottuja 1 §:n 1 momentin n kohtaa ja 1 §:n 2 momenttia.

Tämän lain 18 §:n tullessa voimaan kumotaan ydinvastuulain mukaisen vastuun enimmäismäärästä 5 päivänä toukokuuta 1994 annettu valtioneuvoston päätös (333/1994).

Helsingissä 17 päivänä toukokuuta 2005
